

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 12 grudnia 2023 r.

ZP-KNPS.431.7.18.2023.EL

Pani
Agnieszka Maguda
p.o. Kierownika
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kamiennej Górze

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 10, 11 i 12 października 2023 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki kontroler oraz Agnieszka Toporowska-Karp – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2022 r. do dnia 10 października 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2022 r. do dnia 10 października 2023 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 10 października 2023 r.,

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2023 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze w dniu 16.11.2023 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką, w okresie objętym kontrolą kierowała Pani Maria Jaśnikowska zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze od 1.06.1990 r. do 24.02.2023 r.

Od 25.02.2023 r. na podstawie Zarządzenia nr 21/2023 Wójta Gminy Kamienna Góra z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze oraz Zarządzenia nr 57/2023 Wójta Gminy Kamienna Góra z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Kierownika GOPS w Kamiennej Górze, jednostką kieruje Pani Agnieszka Maguda p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze.

(dowód: akta kontroli, str. 85)

Wójt Gminy Kamienna Góra upoważnił:

1. Panią Marię Jaśnikowską – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze na podstawie:

- Upoważnienia nr OS.0052.11.2016 z dnia 4 stycznia 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji, a także do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

- Upoważnienia nr OS.052.7.2017 z dnia 20 stycznia 2017 r. do prowadzenia postępowań (w tym do wydawania decyzji administracyjnych) w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2. Panią Agnieszką Maguda – p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze na podstawie:

- Upoważnienia nr OS.0052.16.2017 z dnia 8 marca 2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, a także do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia nr OS.052.15.2017 z dnia 8 marca 2017 r. do prowadzenia postępowań (w tym do wydawania decyzji administracyjnych) w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- Upoważnienia nr OS.0052.4.2023 z dnia 27 lutego 2023 r. (...) do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych (...), prowadzenia postępowań i wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji w sprawach o jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, (...) do prowadzenia postępowań i wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także do podejmowania wszelkich przewidzianych tą ustawą czynności wobec dłużników alimentacyjnych oraz osób uprawnionych do alimentów, w tym do przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do biura informacji gospodarczej (...).
- Zarządzenia nr 57/2023 z dnia 14 czerwca 2023 r. (...) do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych z zakresu świadczeń rodzinnych zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych,

prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji, przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych, przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu bądź zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, (...), prowadzenia postępowań i wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji w sprawach o jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art.10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (...).

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- Upoważnienia nr OS.052.10.2017 z dnia 20 stycznia 2017 r. do prowadzenia postępowań (w tym do wydawania decyzji administracyjnych) w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art.10 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- Upoważnienia nr OS.0052.23.2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych, (...), prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, (...), prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- Upoważnienia nr OS.0052.20.2022 z dnia 22 grudnia 2022 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, (...), prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, (...), prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

- Upoważnienia nr OS.0052.21.2022 z dnia 30 grudnia 2022 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, (...), prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, (...), prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

- [REDAKTION]
- Upoważnienia nr OS.0052.8.2018 z dnia 22 marca 2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, (...), prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, (...), prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

8.

- [REDAKTION]
- Upoważnienia nr OS.0052.22.2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, (...), prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, (...) ,prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli, str. 43-54)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowały się:

1. Pani Maria Jaśnikowska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze – zatrudniona od 1.06.1990 r. do 24.02.2023 r.
 2. Pani Agnieszka Maguda – p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze – zatrudniona od 1.06.2007 r. do nadal.
- [REDAKTION]
- [REDAKTION]
- [REDAKTION]

[REDACTED]

(dowód: akta kontroli, str. 41)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **negatywnie** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
5. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

6. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
8. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
9. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
10. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775) – zwanej dalej k.p.a.
12. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).
13. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.).
14. Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 852).
15. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t.j. Dz.U. 2021 r., poz.672 ze zm.).
16. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępnił i wyjaśnień udzielał:

1. Pani Agnieszka Maguda – p.o. Kierownika GOPS w Kamiennej Górze.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze został powołany na mocy

Uchwały nr IX/47/90 Gminnej Rady Narodowej w Kamiennej Górze z dnia 29 marca 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

1. Statut przyjęty Uchwałą nr V/24/15 Rady Gminy Kamienna Góra z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr XVI/84/15 Rady Gminy Kamienna Góra z dnia 30 grudnia 2015 r.
2. Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 2/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze z dnia 15 stycznia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze zmieniony aneksem nr 1 do ww. zarządzenia z dnia 29 lutego 2016 r.

(dowód: akta kontroli, str. 39)

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Informacje dla osób ubiegających się o świadczenia na temat terminów składania wniosków zamieszczone są:

- *na stronie internetowej Ośrodka,*
- *na tablicy ogłoszeń Ośrodka,*
- *w pouczeniu decyzji dot. ww. świadczeń”.*

(dowód: akta kontroli, str. 91)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” w formie gotówki w kasie Banku Spółdzielczego w Kamiennej Górze, przelewem na konto bankowe Świadczeniobiorcy, przekazem pocztowym.

(dowód: akta kontroli, str.87)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00.

(dowód: akta kontroli, str. 89)

Z informacji przekazanej przez p.o. Kierownika GOPS w Kamiennej Górze wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli, str. 93)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 16.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wyplata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2022/2023 do dnia kontroli do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze wpłynęły 243 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 7 wniosków. Do innych organów według właściwości przekazano 2 wnioski. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 9 wniosków.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze wypłacono 2 625 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 610,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1 924,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 63,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 28.

Ośrodek wypłacił 2 001 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 7,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 61,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 94,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 43,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 63,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 321,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 369,

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 79,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 283,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 681.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 287 zasiłków pielęgnacyjnych, 813 świadczeń pielęgnacyjnych, 17 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 122 świadczeń rodzicielskich.

GOPS w Kamiennej Górze w okresie od 1.11.2022 r. do dnia kontroli zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 2 990 313,12 zł.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 229 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnione były 133 rodziny, w tym:

- na 1 dziecko – 21 rodzin,
- na 2 dzieci – 50 rodzin,
- na 3 dzieci – 36 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 26 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 223 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych dotyczących okresu zasiłkowego 2022/2023, w tym 28 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 4 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. SKO utrzymało w mocy 1 zaskarżoną decyzję. W pozostałych 3 przypadkach uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.K.O. – GOPS.5210.228.2023 z dnia 3.10.2023 r.

2.P.S. – GOPS.5210.214.2023 z dnia 23.06.2023 r.

3.B.B-Ł. – GOPS.5210.225.2023 z dnia 21.09.2023 r.

4.K.Dz. – ŚR.8250.198.2022 z dnia 25.11.2022 r.

5.K.G. – ŚR.8250.150.2022 z dnia 6.10.2022 r.

6.A.J. – ŚR.8250.151.2022 z dnia 10.10.2022 r.

7.K.M. – GOPS.5220.70.2023 z dnia 8.02.2023 r.
8.J.L. – GOPS.5200.47.2023 z dnia 24.08.2023 r.
9.D.P. – ŚR.8250.173.2022 z dnia 14.10.2022 r.
10.K.Ż. – ŚR.8250.98.2022 z dnia 4.10.2022 r.
11.M.T-Ś. – GOPS.5260.4.2023 z dnia 13.06.2023 r.
12.M.G. – GOPS.5260.3.2023 z dnia 1.06.2023 r.
13.P.B. – ŚR.8250.121.2022 z dnia 10.10.2022 r.
14.M.H. – ŚR.8250.162.2022 z dnia 9.12.2022 r.
15.A.O. – ŚR.8250.197.2022 z dnia 5.12.2022 r.
16.J.M. – GOPS.5240.5.2023 z dnia 11.07.2023 r.
17.Z.A-G. – ŚR.8250.115.2022 z dnia 11.10.2022 r.
18.K.R. – ŚR.8253.44.2022 z dnia 22.11.2022 r.
19.L.G. – GOPS.5220.73.2023 z dnia 2.05.2023 r.,
GOPS.5220.73.2023 z dnia 11.08.2023 r.
20.E.Sz. – ŚR.8250.105.2022 z dnia 6.10.2022 r.
21.P.W. – GOPS.5220.87.2023 z dnia 25.09.2023 r.
22.P.N. – ŚR.8250.149.2022 z dnia 3.10.2022 r.
23.M.C. – ŚR.8250.101.2022 z dnia 6.10.2022 r.
24.B.G – ŚR.8520.111.2022 z dnia 26.09.2022 r.
25.D.M – ŚR.8250.177.2022 z dnia 19.10.2022 r.
26.S.K. – ŚR.8250.212.2022 z dnia 17.01.2023 r.
27.H.P – ŚR.8520.186.2022 z dnia 9.11.2022 r. ze zm.
28.A.K-B. - ŚR.8250.114.2022 z dnia 7.10.2022 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 53 zasiłków rodzinnych oraz 69 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 4,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 17,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 6,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 29,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 7,

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2,
- 3 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Kamiennej Górze samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str. 95)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach, w których Wnioskodawcą lub członkiem rodziny była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMoON/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności (przykładowo sprawa nr 1 (K.O.), nr 2. (P.S), nr 3 (B.B-Ł.), nr 7 (K.M.), nr 9 (D.P.), że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Zgodnie z art. 77 k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów. Jednak przepis szczególny, którym jest art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi.

Zgodnie z jego treścią organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności,

e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, w związku z tym, weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMoON/ ma charakter obligatoryjny.

Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMoON nie musi być potwierdzona wydrukiem. W aktach sprawy, zgodnie z zasadą pisemności zawartą w art. 14 k.p.a, można dokonać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji. Natomiast wskazanie osoby oraz daty przeprowadzonego sprawdzenia pozwala zapewnić zgodność dokumentów elektronicznych z dokumentami papierowymi oraz stwierdzić, iż czynności dokonano w trakcie prowadzonego postępowania, a nie, np. po jego zakończeniu.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W okresie objętym kontrolą organ nie weryfikował wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydanymi przez Powiatowe bądź Wojewódzkie Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności w systemie Eksmoon, ponieważ wnioskodawcy dołączają do wniosków kserokopie posiadanych orzeczeń (oryginały do wglądu przy składaniu wniosków)”.

(dowód akta kontroli str.119)

2. W skontrolowanych sprawach dotyczących przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego osoby niepełnosprawnej, zamiast osobę niepełnosprawną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek pielęgnacyjny przysługuje m.in. niepełnosprawnemu dziecku.

Natomiast na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych następuje odpowiednio na wniosek m.in. pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej (...). W związku z powyższym stroną postępowania jest osoba niepełnosprawna, a nie jej przedstawiciel i to ona jest adresatem decyzji reprezentowanym przez przedstawiciela ustawowego.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W okresie objętym kontrolą decyzje dotyczące zasiłku pielęgnacyjnego, gdzie osobą uprawnioną jest osoba niepełnoletnia, adresowane są na opiekuna prawnego (rodzica), ponieważ to on jest wnioskodawcą. W przypadku posiadanego pełnomocnictwa decyzje adresowane są na wnioskodawcę (osobę uprawnioną do zasiłku pielęgnacyjnego)”.

(dowód akta kontroli str. 121-124)

3. W sprawie nr 17 (Z.A-G.) w postępowaniu do decyzji znak ŚR.8250.115.2022 z dnia 11.10.2022 r. oraz w sprawie nr 26 (S.K.) w postępowaniu do decyzji znak ŚR.8250.212.2022 z dnia 17.01.2023 r. ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym.

Zgodnie z art. 23b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych, w tym do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, informacji niezbędnych dla ustalenia powyższych uprawnień, a w tym przypadku informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W aktach sprawy Pani S.K. i Z.A-G. brak jest potwierdzenia do ubezpieczeń społecznych, ponieważ pracownik nie dokonał weryfikacji składek społecznych”.

(dowód akta kontroli str. 125)

4. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących zasiłku rodzinnego wraz dodatkami, świadczenia rodzicielskiego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w podstawie prawnej decyzji, przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna, natomiast w podstawach prawnych zasiłków pielęgnacyjnych przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie

wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

p. o. Kierownika Ośrodka w sprawach błędnych podstaw prawnych w decyzjach dotyczących zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczenia rodzicielskiego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wyjaśnił:

„W skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych w podstawach prawnych decyzji przywoływano nieaktualne rozporządzenie ze względu na użycie błędnego szablonu w systemie dziedzinowym. W dniu dzisiejszym podstawy prawne zostały zaktualizowane”.

(dowód: akta kontroli, str. 127)

p. o. Kierownika Ośrodka w sprawach błędnych podstaw prawnych w decyzjach dotyczących zasiłku pielęgnacyjnego wyjaśnił:

„W decyzjach dotyczących zasiłków pielęgnacyjnych przywoływano nieaktualne rozporządzenie w podstawie prawnej decyzji ze względu na użycie błędnego szablonu z systemu dziedzinowego”.

(dowód: akta kontroli, str. 129)

5. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego, w podstawie prawnej decyzji, przywoływano nieistniejące obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2021 r. np. w sprawie nr 7 (K.M.) zakończonej

decyzją nr GOPS.5220.70.2023 z dnia 8.02.2023 r. ustalono Stronie prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na okres od 1.09.2022 r. do 31.01.2026 r., a w podstawie prawnej decyzji zawarto nieistniejące obwieszczenie, o którym wyżej mowa.

Analogicznie jak w punkcie opisanym powyżej zastosowanie tu ma art. 107 § 1 k.p.a.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach świadczeń pielęgnacyjnych wydawanych w 2023 r. i przyznających prawo do świadczenia za rok 2022 i 2023 przywoływano nieaktualne rozporządzenie i nieistniejące obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2021 ze względu na użycie błędnego szablonu”.

(dowód: akta kontroli, str. 343)

6. W sprawach nr 11 (M.T.-Ś.), nr 12 (M.G.), nr 19 (Ł.G.) i nr 21 (P.W.) w podstawach prawnych wydanych decyzji administracyjnych przywoływano upoważnienie Wójta Gminy Kamienna Góra nr OS.0052.11.2016 z dnia 4.01.2016 r. upoważniające Kierownika GOPS do wydawania decyzji. Decyzje w niniejszych sprawach podpisane były przez p.o. Kierownika GOPS, która legitymuje się upoważnieniem Wójta Gminy do wydawania decyzji administracyjnych w niniejszych sprawach nr OS.0052.4.2023 z dnia 27.02.2023 r.

Analogicznie jak w wyżej opisanych nieprawidłowościach – w pkt 4 i 5, zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. podstawa prawna decyzji winna być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa powszechnie obowiązującego jak i aktów wewnętrznych, którymi są upoważnienia udzielane przez Wójta Gminy. Ponadto podpis stanowi wyraz oświadczenia woli organu administracji publicznej, przez co kształtuje się prawa bądź obowiązki podmiotu administrowanego w ramach opisanych w decyzji administracyjnej; z tego względu podpis jest kluczowym, gdyż konstytutywnym, elementem decyzji administracyjnej (wyr. NSA z 17.4.2018 r., I GSK 351/18). Wskazanie danych indywidualizujących podmiot wydający decyzję administracyjną jest zawsze niezbędne, jeżeli decyzję wydaje pracownik organu. W takim przypadku na decyzji powinno być odznaczone, że określony pracownik wydaje decyzję z upoważnienia organu, a w aktach sprawy powinien znajdować się dokument wskazujący na jej upoważnienie do wydawania decyzji. Wynika to z tego, że art. 107 § 1 k.p.a. nakładając na organ administracji publicznej wymogi formalne dla poprawnego wydania decyzji, spełnia funkcję gwarancyjną dla strony, która nie może mieć wątpliwości,

że decyzja pochodzi od organu administracji publicznej i wydana została przez upoważniony podmiot.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. M.T.-Ś., p. Ł.G., p. P.W. oraz p. M.G. pracownik rozpatrujący sprawę podczas wydruku wybrał omyłkowo błędny szablon w systemie dziedzinowym”.

(dowód: akta kontroli, str. 131)

7. W sprawie nr 19 (Ł.G.) w podstawie prawnej decyzji administracyjnej nr GOPS.5220.73.2023 z dnia 11.08.2023 r. przywołano § 3 Zarządzenia Nr 57/2023 Wójta Gminy Kamienna Góra z dnia 14.06.2023 r. w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze Pani Agnieszce Maguda p.o. Kierownika GOPS w sytuacji gdy niniejszą decyzję podpisuje Wójt Gminy.

Analogicznie jak w wyżej opisanych nieprawidłowościach – w pkt 4, 5 i 6 sporządzona zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. podstawa prawna decyzji winna być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa powszechnie obowiązującego jak i aktów wewnętrznych. Powinna odzwierciedlać stan prawny faktyczny istniejący w dacie jej wydania.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. Ł.G. w podstawie prawnej decyzji GOPS.5220.73.2023 z dnia 11.08.2023 r. wpisano Zarządzenie Nr 57/2023 Wójta Gminy Kamienna Góra z dnia 14.06.2023 r. w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Kierownika GOPS w Kamiennej Górze, ponieważ docelowo decyzję miała podpisać p.o. Kierownika, jednak ze względu na jej nieobecność podpisał Wójt Gminy”.

(dowód: akta kontroli, str. 133)

8. W decyzjach administracyjnych dotyczących ustalenia prawa do świadczenia rodzicielskiego wydanych w sprawie nr 11 (M.T.-Ś.) oraz nr 12 (M.G.) - w ich rozstrzygnięciach orzeczono o prawie do świadczenia w pierwszej z wymienionych spraw w okresie od 28.04.2023 r. do 26.04.2024 w kwocie 1000,00 zł, a w drugiej z wymienionych spraw w okresie od 9.05.2023 r. do 7.05.2024 r. w kwocie 1000,00 zł. W rozstrzygnięciu niniejszych decyzji nie wskazano, że świadczenie przysługuje

w wysokości 1000,00 zł miesięcznie oraz nie wskazano przysługującej do wypłaty kwoty świadczenia za niepełne miesiące, tj. za kwiecień 2023 r. i 2024 r. oraz maj 2023 r. i 2024 r.

Zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a rozstrzygnięcie, jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. M.T.-Ś. (decyzja GOPS.5260.4.2023 z dnia 13.06.2023 r.) oraz w sprawie p. M.G. (decyzja GOPS.5260.3.2023 z dnia 1.06.2023 r.) w rozstrzygnięciu decyzji nie wskazano, że świadczenie przysługuje w wysokości 1000 zł/mies oraz nie wskazano kwot świadczenia należnego stronie za okres od 28.04.2023 r. do 30.04.2023r. oraz za okres od 1.04.2024 r. do 26.04.2024 r. (sprawa p. M.T.-Ś.) oraz za okres od 9.05.2023 r. do 31.05.2023 r. i 1.05.2024 r. do 7.05.2024 r., ponieważ przez niedopatrzenie pracownika wybrano błędny szablon w systemie dziedzicznym, natomiast kwoty ww. świadczeń zostały wypłacone w przysługujących wnioskodawcom wysokościach”.

(dowód: akta kontroli, str.135)

9. W sprawie nr 16 (J.M.) i nr 18 (K.R.) w rozstrzygnięciach decyzji ustalających prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wpisano, że przyznaje się jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka w kwocie 1000 zł. W rozstrzygnięciach niniejszych decyzji nie wskazano miesiąca, w którym świadczenie przysługuje. W treści decyzji nie określono również terminu wypłaty przyznanego świadczenia. W pierwszej z wymienionych spraw nie wskazano miesiąca wypłaty, w drugiej z wymienionych spraw nie zawarto jakiegokolwiek informacji o terminie realizacji wypłat.

Analogicznie, jak w wyżej opisanej nieprawidłowości art. 107 § 1 k.p.a wskazuje, że, jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej jest rozstrzygnięcie

Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony. W związku z powyższym musi być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. J.M. i p. K.R. nie wskazano miesiąca, w którym świadczenie przysługuje oraz nie określono terminu wypłaty przyznanego świadczenia (w sprawie p. M. brak wskazania miesiąca, w sprawie p. R. brak w ogóle informacji o terminie wypłaty), ponieważ wybrano omyłkowo błędny szablon wydruku decyzji, natomiast świadczenia zostały wypłacone zgodnie z przysługującymi świadczeniobiorcom”.

(dowód: akta kontroli, str.137)

10. W sprawie nr 8 (J.L.) oraz w sprawie nr 10 (K.Ż.) Ośrodek wydając decyzje administracyjne nie rozstrzygnął o wszystkich świadczeniach, o które wniosowały strony.

W sprawie nr 8 (J.L.) decyzją znak GOPS.5200.47.2023 z dnia 24.08.2023 r. Organ ustalił Stronie, na jej wniosek z dnia 22.08.2023 r. prawo do zasiłku rodzinnego na pięcioro dzieci, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – na troje dzieci, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka na jedno dziecko, dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły na jedno dziecko oraz dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na troje dzieci – A, M i K. Przywołanym wnioskiem Strona poza przyznaniem ww. dodatków zwróciła się również o przyznanie dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla córki M, która w roku szkolnym 2023/2024, zgodnie z dokonany we wniosku wpisem, rozpocznie roczne przygotowanie przedszkolne. Ośrodek w wydanej decyzji nie zajął stanowiska w tym zakresie. W związku z powyższym stwierdzić należy, że wniosek Strony nie został w pełni załatwiony.

Natomiast w sprawie nr 10 (K.Ż.) decyzją znak ŚR.8250.98.2022 z dnia 4.10.2022 r. Organ ustalił Stronie, na jej wniosek z dnia 9.08.2022 r. prawo do zasiłku

rodzinnego na czworo dzieci, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – na dwoje dzieci, dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoła na jedno dziecko oraz dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na troje dzieci – przywołanym wnioskiem Strona poza przyznaniem ww. dodatków zwróciła się również o przyznanie dodatku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki na syna P.Ż. Ośrodek przyznał ww. dodatek na okres od 1.09.2023 r. do 31.10.2023 r. jednakże w wydanej decyzji nie zajął stanowiska co do uprawnienia do świadczenia w okresie od 1.11.2022 r. do 30.06.2023 r.

Zgodnie z treścią art. 104 § 1 k.p.a organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba, że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Ponadto zgodnie z brzmieniem § 2 wyżej przywołanego przepisu prawa decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

p.o. Kierownika Ośrodka w sprawie nr 8 (J.L.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani J.L. w decyzji przyznającej świadczenia Organ nie rozstrzygnął o dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na dziecko M.L. z powodu niedopatrzenia pracownika rozpatrującego sprawę. Ww. świadczenie zostanie wypłacone w bieżącym miesiącu”.

(dowód: akta kontroli, str.139-158)

p.o. Kierownika Ośrodka w sprawie nr 10 (K.Ż.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.Ż. organ nie rozstrzygnął o prawie/bądź braku prawa do dodatku z tytułu podjęcia przez dziecko M.Ż. nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej (...) w okresie od 1.11.2022 r. do 30.06.2023 r. ze względu na nieopatrzenie pracownika”.

(dowód: akta kontroli, str.159)

11. W sprawie nr 10 (K.Ż.) organ rozstrzygnięciem decyzji znak ŚR.8250.98.2022 z dnia 4.10.2022 r. – pkt 5 ustalił Stronie prawo do dodatku o zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia, na dziecko P.Ż. na okres od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r. Z akt sprawy wynika, iż dziecko, na które

został przyznany ww. dodatek posiadało orzeczenie, którego ważność upływała w dniu 31.10.2022 r. i zgodnie z treścią art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych obowiązującego w dniu wydania decyzji, zachowało ono swoją ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia. W związku z powyższym prawo do ww. świadczenia powinno być przyznane „do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia, jednak nie dłużej niż do 31.10.2023 r.

W myśl art. 13 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku: do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności; powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 24 ust. 3 ww. ustawy w przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.

Ponadto należy zaznaczyć, że prawo do świadczeń rodzinnych zgodnie z regulacją zawartą w art. 24 ust. 1 ustala się na okres zasiłkowy (...) definiowany treścią art. 3 pkt 10 ww. ustawy jako okres od 1.11 do 31.10 następnego roku kalendarzowego na jaki ustala się prawo do świadczeń.

p.o. Kierownika wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.Ż. organ przyznał dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na dziecko P.Ż. od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r. mimo iż orzeczenie o niepełnosprawności zgodnie z art. 15 h ustawy Covid obowiązującym w dniu wydania decyzji było ważne do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego

orzeczenia. Pracownik nie dokonał weryfikacji w systemie Eksmoon. Organ wypłacał ww. dodatek przez okres zasiłkowy 2022/2023 zgodnie z obowiązującymi przepisami, jednak błędnie nie przedłużył decyzji na podstawie art. 15 h Covid oraz na podstawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw”.

(dowód akta kontroli str.161-182)

W związku z uchynieniem art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

12. W sprawie nr 7 (K.M.) organ rozstrzygnięciem decyzji znak: GOPS.5220.70.2023 z dnia 8.02.2023 r. przyznał Stronie prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od 1.09.2022 r. do 31.12.2022 r. w kwocie 2119,00 zł miesięcznie oraz od 1.01.2023 r. do 31.06.2026 r. w kwocie 2458,00 zł miesięczne.

Z akt sprawy wynika, iż Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze sygn. [REDAKTOWANE] zmieniono postanowienie Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze [REDAKTOWANE] w zakresie władzy rodzicielskiej Pani K.M. i D.B. nad małoletnim O.B. poprzez uchylenie orzeczonej i wykonywanej dotychczas pieczy zastępczej polegającej na umieszczeniu małoletniego w zawodowej rodzinie zastępczej I.P i Z.P.

Z powyższego postanowienia oraz oświadczenia Strony z dnia 8.10.2022 r., w którym wnioskodawczyni potwierdza, iż dziecko przebywało w rodzinie zastępczej „oświadczam iż w okresie od października 2022 r. do stycznia 2023 r. w różnych okresach czasowych urlopowalam syna O.P. Pesel (...) z rodziny zastępczej”, należy wnioskować, iż dziecko O.B. do czasu prawomocności postanowienia [REDAKTOWANE] r. było umieszczone w pieczy zastępczej – zawodowej rodzinie zastępczej. W związku z powyższym za okres pobytu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej – zawodowej rodzinie zastępczej, Stronie nie przysługiwało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, gdyż zgodnie z art. 17 ust. 5 pkt 2 lit b ustawy o świadczeniach rodzinnych świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-

wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu.

p.o. Kierownika wyjaśnił:

„Organ przyznał prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od 1.09.2022 r. z powodu niedopatrzenia pracownika rozpatrującego sprawę. Pracownik rozpatrujący sprawę sugerował się datą wniosku złożonego do PCPR (30.09.2022 r.), przyznając prawo do świadczenia od dnia 1.09.2022 r., a winien od 1.02.2023 r., zgodnie z postanowieniem sądu znajdującym się w aktach sprawy. Ponadto pracownik wydał decyzję również w oparciu o oświadczenie Wnioskodawcy znajdujące się w aktach sprawy”.

(dowód akta kontroli str. 183- 212)

13. W sprawie nr 19 (Ł.G.) organ decyzją znak: GOPS.5220.73.2023 z dnia 2.05.2023 r. orzekł o przyznaniu od dnia 1.05.2023 r. świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (pkt 7 orzeczenia) oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (pkt 8 orzeczenia), osobie, która w świetle wypełnionego i podpisanego z dniem 20.04.2023 r. oświadczenia jest rolnikiem lub małżonkiem albo domownikiem rolnika i nie zaprzestała prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

W świetle przywołanych wyżej okoliczności organ naruszył normę prawa określoną w art. 17 b ustawy o świadczeniach rodzinnych zgodnie, z którą w przypadku, gdy o świadczenia, o których mowa w art. 16a i art. 17 ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenia te przysługują odpowiednio: 1) rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego; 2) małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym (art. 17b ust. 1).

Zgodnie z treścią art. 17b ust 2 zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestanie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, o których mowa w ust. 1, potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej

za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pana Ł.G. przyznano prawo do ww. świadczenia przez niedopatrzenie pracownika rozpatrującego sprawę”.

(dowód: akta kontroli, str. 347)

14. W pouczeniu decyzji administracyjnej wydanej w sprawie nr 19 (Ł.G.) – decyzji znak: GOPS.5220.73.2023 z dnia 11.08.2023 r. nie pouczone strony o prawie do zrzeczenia się odwołania.

Zgodnie z treścią art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji nr GOPS.5220.73.2023 z dnia 11.08.2023 r. pracownik podczas wydruku wybrał omyłkowo błędny szablon w systemie dziedzinowym”.

(dowód: akta kontroli, str. 213)

15. W sprawie nr 13 (P.B.) na decyzji administracyjnej znak: ŚR.8250.121.2022 z dnia 10.10.2022 r. przyznającej prawo do zasiłku rodzinnymi z dodatkami widnieje tylko parafka osoby wydającej decyzję – brak jest pieczęci potwierdzającej imię i nazwisko oraz stanowisko osoby upoważnionej do jej wydania.

Zgodnie z art. 107 § 1 pkt 8 k.p.a. decyzja winna zawierać podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani P.B. na decyzji administracyjnej nr ŚR.8520.121.2022 z dnia 10.10.2022 r. przyznającej prawo do zasiłku rodzinnego z dodatkami widnieje tylko parafka osoby wydającej decyzję – brak pieczęci potwierdzającej imię i nazwisko oraz stanowisko osoby upoważnionej do jej wydania przez niedopatrzenie pracownika rozpatrującego sprawę”.

(dowód: akta kontroli, str. 349)

16. W sprawie nr 17 (Z.A.-G.) organ błędnie ustalił dochody pełnoletnich członków rodziny, tym samym błędnie ustalił miesięczny dochód rodziny na jednego jej członka. W wyliczeniach dochodu małżonka osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego z dodatkami osiągnięty przez niego w roku bazowym, tj. w roku 2021 r. dochód pomniejszono o całą kwotę należnego podatku, w sytuacji gdy małżonkowie złożyli wspólne rozliczenie w Urzędzie Skarbowym, a wnioskodawca w roku bazowym również osiągnął dochody. Ustalono, że miesięczny dochód rodziny wyniósł 1 583,02 zł, co nie było prawidłowe. Miesięczny dochód rodziny winien wynieść 1 746,33 zł, czyli 436,58 zł na jednego członka rodziny.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych przez pojęcie dochodu rozumie się, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Dochodem zaś rodziny w świetle art. 3 pkt 2 jest suma dochodów członków rodziny, a dochodem członka rodziny zgodnie z brzmieniem art. 3 pkt 2a jest przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4-4c.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani Z.A-G. pracownik przez pomyłkę nie dokonał proporcjonalnego podziału należnego podatku, mimo iż małżonkowie rozliczyli się wspólnie. Dochodu Pani Z. nie pomniejszono o proporcjonalny podatek, składkę zdrowotną i społeczną z uwagi na niedopatrzenie pracownika ”.

(dowód: akta kontroli, str. 215)

17. W sprawie nr 27 (H.P.) organ przyznał Wnioskodawcy, który nie był uprawniony, prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko D.P. nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły na okres od 1.11.2022 r. do 30.06.2023 r. Dodatek ten został przyznany mimo, iż Strona do wniosku dołączyła zaświadczenie z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Szklarskiej Porębie,

z którego wynika, iż dziecko D.P w roku szkolnym 2022/20223 realizuje obowiązek szkolny w klasie 8 szkoły podstawowej.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, przysługuje w przypadku dojazdu do szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadpodstawowej.

p.o. Kierownika wyjaśnił:

„H.P. przyznano dodatek z tytułu dojazdów do miejscowości, w której znajduje się szkoła, na dziecko, które jest uczniem 8 klasy szkoły podstawowej, pracownik zasugerował się datą urodzenia dziecka, zamiast dołączonym do wniosku zaświadczeniem”.

(dowód akta kontroli str. 217-230)

18. W sprawie nr 4 (K.Dz.) organ decyzją znak: ŚR.8250.198.2022 z dnia 25.11.2022 r. przyznał Stronie prawo do zasiłku rodzinnego na trójkę dzieci, prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na jedno dziecko oraz prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na jedno dziecko.

Z akt sprawy wynika, iż wnioskodawca jest osobą samotnie wychowującą dzieci. Na dwoje dzieci ma zasądzone alimenty od drugiego z rodziców, natomiast na trzecie dziecko, zgodnie ze złożonym pod odpowiedzialnością karną oświadczeniem, nie ma zasądzonych alimentów oraz nie wychowuje tego dziecka wspólnie z drugim rodzicem. W związku z powyższym zasiłek rodzinny na to dziecko nie przysługuje. Mając powyższe na uwadze wnioskodawcy nie przysługuje też dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, ponieważ do zasiłku rodzinnego uprawnionych jest tylko dwoje dzieci.

Definicję osoby samotnie wychowującej dziecko zawiera art. 3 pkt 17a ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ilekroć w ustawie jest mowa o osobie samotnie wychowującej dziecko - oznacza to pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem.

Zgodnie z art. 7 pkt 5 ww. ustawy zasiłek rodzinny nie przysługuje osobie samotnie wychowującej dziecko jeżeli nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica,

świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że: a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje, b) ojciec dziecka jest nieznany, c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone, d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka, e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Natomiast w myśl art. 12a pkt 1 i 2 ww. ustawy dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka na trzecie i kolejne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego .

p.o. Kierownika wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.Dz. o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na dziecko G.U. organ wydał decyzję na podstawie oświadczenia Wnioskodawcy. W dniu 2.10.2023 r. Organ wysłał do Wnioskodawcy wezwanie”.

(dowód akta kontroli str. 365)

19. W opisaney powyżej sprawie nr 4 (K.Dz.) Organ dysponując oświadczeniem Strony o dobrowolnych alimentach na rzecz dziecka powinien wezwać wnioskodawcę o dostarczenie odpisu podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądającego alimenty, lub odpisu protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, lub odpisu zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, zobowiązujących do alimentów.

Zgodnie z art. 23 ust. 4 pkt 3 lit. f ustawy o świadczeniach rodzinnych do wniosku należy dołączyć odpowiednio zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia rodzinnego będącego przedmiotem wniosku.

Natomiast w myśl art. 24a ust. 4 ww. ustawy w przypadku gdy osoba samotnie wychowująca dziecko, której prawo do świadczeń rodzinnych w stosunku do danego dziecka uzależnione jest od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego

przez sąd, złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczeń i nie dołączy do wniosku tego tytułu wykonawczego, podmiot realizujący świadczenia rodzinne przyjmuje wniosek i, w zakresie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych w stosunku do tego dziecka, wyznacza termin 3 miesięcy na dostarczenie tytułu wykonawczego. W przypadku dostarczenia tytułu wykonawczego lub innych dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa odpowiednio w art. 7 pkt 5 lit. a-e lub w art. 15b ust. 4 pkt 2 lit. a-e, w wyznaczonym terminie, świadczenia rodzinne przysługują od miesiąca złożenia wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczeń. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

p.o. Kierownika wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.Dz. o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na dziecko G.U. organ wydał decyzję na podstawie oświadczenia Wnioskodawcy. W dniu 2.10.2023 r. Organ wysłał do Wnioskodawcy wezwanie”.

(dowód akta kontroli str.367)

20. W sprawie nr 26 (S.K.) organ nieprawidłowo ustalił kwotę dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego należnego za miesiąc grudzień 2022 r. Decyzją znak: ŚR.8250.212.2022 z dnia 17.01.2023 r. organ przyznał Stronie prawo do ww. dodatku „w kwocie 400,00 zł miesięcznie na okres od 2022.12.16 do 2023.10.31”.

Art. 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Jej rozstrzygnięcie winno być sformułowane ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczne i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości. Przede wszystkim organ wydający decyzje powinien w nich rzetelnie określać okres i kwotę przyznanego świadczenia.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych kwotę dodatku przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

W opisaney sprawie dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 2022 r. powinien być przyznany w kwocie 206,50 zł na okres od 16.12.2022 r. do 31.12.2022 r. oraz w kwocie 400,00 zł miesięcznie na okres od

01.01.2023 r. do 31.10.2023 r. ($400,00 \text{ zł} : 31 \times 16 = 206,45 \text{ zł}$ w zaokrągleniu 206,50 zł)

p. o Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani S.K. organ przyznając świadczenie - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego nie wskazał prawidłowej kwoty za miesiąc grudzień 2022 r. z powodu błędnie wybranego szablonu wydruku w systemie dziedzicznym. W decyzji powinno być wskazane: dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego na okres od 16.12.2022 r. do 31.12.2022 r. w wysokości 206,60 zł, od 1.01.2023 r. do 31.10.2023r. w wysokości 400,00 zł miesięcznie”.

(dowód: akta kontroli, str. 221-240)

21. W sprawie nr 26 (S.K). organ wypłacił nieprawidłową kwotę dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za miesiąc grudzień 2022 r. Jak wynika z karty świadczeń z dnia 16.10.2023 r. świadczenia należne za miesiąc grudzień 2022 r. dla pani S.K. wypłacono w styczniu 2023 r. na podstawie listy wypłat nr GOPS.5930.10.2023 wraz ze świadczeniami należnymi za miesiąc styczeń 2023 r., łącznie 2194,00zł (1097,00 zł za grudzień 2022 r., 1097,00 zł za styczeń 2023 r.). Kwota świadczeń przysługujących Stronie za miesiąc grudzień 2022 r. uwzględniając prawidłowo wyliczoną kwotę dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego wynosi 903,50zł ($2 \times 95 + 2 \times 124 + 1 \times 69 + 2 \times 95 + 206,50 = 903,50 \text{ zł}$). Kwota świadczeń przysługujących Stronie za miesiąc styczeń 2023 r. wynosi 1097 zł ($2 \times 95 + 2 \times 124 + 2 \times 95 + 400 = 1097,00 \text{ zł}$). Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że organ błędnie wypłacił kwotę 400,00 zł tytułem tego dodatku, zamiast kwoty 206,50 zł za miesiąc grudzień 2022 r.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani S.K. ŚR.8250.212.2023 r. (decyzja z 17.01.2023 r.) organ wypłacił za miesiąc grudzień 2022 r. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w kwocie 400,00 zł, zamiast 206,50 zł przez niedopatrzenie pracownika. W ww. sprawie zostało wszczęte postępowanie administracyjne (...), a wysokość nienależnie pobranego świadczenia zostanie pomniejszona z bieżącej wypłaty”.

(dowód: akta kontroli, str. 241-260)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wpłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze realizował świadczenia rodzinne dla 6 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do dnia kontroli, Ośrodek wydał 7 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym jedną decyzję odmowną. Od treści wydanych decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.O.S. – ŚR.8250.199.2022 z dnia 25.11.2022 r.

2.L.H. – ŚR.8250.182.2022 z dnia 17.11.2022 r.

3.I.S. – ŚR.8250.169.2022 z dnia 24.10.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr PESEL dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Kamiennej Górze samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres (za wyjątkiem sprawy nr 1 (O.S.),
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczenia prowadzone było terminowo. Termin jego wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w podstawie prawnej decyzji nie przywoływano ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz.U z 2023 r., poz. 103 ze zm.).

Art. 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Przez niedopatrzenie pracownik przy opracowaniu decyzji omyłkowo wybrał inny szablon, jako szablon domyślny (winien wybrać szablon, w którym zawarte były przepisy ww. ustawy)”.

(dowód: akta kontroli, str. 261)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami dla obcokrajowca legitymującego się statusem UKR, organ błędnie przyznał prawo do zasiłku rodzinnego do końca okresu świadczeniowego, tj. do 31.10.2023 r.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatelowi Ukrainy

przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, przysługuje prawo do: świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Wg stanu prawnego obowiązującego na dzień wydawania decyzji przyznających świadczenia w myśl art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. Do określenia okresu pobytu uznawanego za legalny stosuje się art. 57 § 3 k.p.a. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

Zgodnie z przywołaną wyżej normą prawa, pobyt obywatela uznaje się za legalny do dnia 24.08.2023 r. w związku z powyższym do tego okresu powinny być przyznane świadczenia rodzinne.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Poprzez niedopatrzenie pracownik w rozstrzygnięciu nie wziął pod uwagę zapisu ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, dotyczących okresu przyznania świadczeń”.

(dowód: akta kontroli, str. 263-268)

3. We wszystkich skontrolowanych decyzjach dotyczących ustalania prawa do świadczeń rodzinnych dla obcokrajowców posiadających status UKR przywoływano nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna, zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych dla obcokrajowców ze statusem UKR przywoływał nieaktualne rozporządzenie ponieważ użyto błędnego szablonu z systemu dziedzinowego”.

(dowód: akta kontroli, str. 351)

4. W sprawie nr 1 (O.S.) organ nie dokonał weryfikacji pełnoletnich członków rodziny za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres.

Zgodnie za art. 23b ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani O.S. nr ŚR.8250.199.2022 decyzja z 25.11.2022 r. Organ nie dokonał weryfikacji za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres przez niedopatrzenie

pracownika prowadzącego sprawę”.

(dowód: akta kontroli, str. 269)

5. W sprawie nr 2 (L.H.) Ośrodek przyznał zasiłek rodzinny dla obywatelki Ukrainy, która deklaruje, że samotnie wychowuje dziecko, na podstawie orzeczenia sądu ukraińskiego zasądzającego alimenty na dziecko od drugiego z rodziców.

Zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- 4) pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;
- 5) osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:
 - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
 - b) ojciec dziecka jest nieznany,
 - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
 - e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Wymóg udokumentowania zasądzonych alimentów lub udokumentowania braku ich zasądzenia z przyczyn wymienionych w art. 7 pkt 5 lit. a-d dotyczy obywateli polskich, jak i każdego cudzoziemca (w tym obywateli Ukrainy), którzy deklarując samotne wychowanie dziecka ubiegają się o zasiłek rodzinny.

Na podstawie § 5 pkt 3 lit. d Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń

rodziny, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną.

Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości, które to jest właściwe w zakresie regulacji prawnych dotyczących tytułów wykonawczych i wykonalności w Polsce orzeczeń sądowych wydanych przez sądy państw obcych, orzeczenia sądów ukraińskich dotyczące alimentów podlegają procedurze uznania przez polski sąd na podstawie zapisów Konwencji sporządzonej dnia 23 listopada 2007 r. o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny (Dz. U. UE. L. z dnia 22 lipca 2011) lub umowy dwustronnej – dopiero wówczas takie orzeczenie jest w Polsce tytułem wykonawczym o którym mowa w ww. przepisach dotyczących świadczeń rodzinnych. Wniosek o uznanie w Polsce orzeczenia sądu ukraińskiego osoba zainteresowana powinna złożyć do sądu okręgowego w Polsce (co do zasady możliwe jest też złożenie takiego wniosku za pośrednictwem organu centralnego - Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy, które przekaże go za pośrednictwem polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości do właściwego sądu okręgowego w Polsce).

W tym miejscu należy zauważyć, że na etapie przyjmowania wniosku, wszelkie dokumenty powinny być przetłumaczone na język polski zgodnie z art. 5 w zw. art. 4 ustawy z dnia 7.10.1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021, poz. 775).

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Przez niedopatrzania pracownika rozpatrującego sprawę świadczenie przyznano na podstawie dołączonego do wniosku oświadczenia Wnioskodawcy dotyczącego wysokości zasądzonych alimentów (kserokopia wyroku jako załącznik do wyżej wymienionego oświadczenia) zamiast przetłumaczonego wyroku i potwierdzonego przez polski Sąd”.

(dowód: akta kontroli, str. 271-282)

6. W sprawie nr 1 (O.S.) organ nie wezwał Strony do uzupełnienia wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego w zakresie łącznej kwoty alimentów świadczonych na rzecz innych osób (pkt 6.1 na stronie 7 wniosku) oraz o uzupełnienie oświadczenia wnioskodawcy dotyczącego ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego (pkt 2 na stronie 11 wniosku). Organ

pomimo powyższych okoliczności decyzją znak: ŚR.8250.199.2022 z dnia 25.11.2022 r. przyznał Stronie prawo do zasiłku rodzinnego dla jednego dziecka w wysokości miesięcznej 124,00 zł na okres od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r., dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego jednorazowo oraz dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoła na okres od 1.11.2022 r. do 30.06.2023 r.

Organ nie wywiązał się z obowiązku, o którym mowa w art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przywołany przepis prawa wskazuje, że w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani O.S. nr ŚR.8250.199.2022 nie wezwano strony do uzupełnienia wniosku i wydano decyzję w oparciu o nieuzupełniony wniosek z powodu niedopatrzenia pracownika”.

(dowód: akta kontroli, str. 283-304)

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze, w okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 7 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 2 przekazanych spraw:

1. A.G.

2. P.K.

W skontrolowanych sprawach Strony informowały w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych i rozstrzygniętych przez Ośrodek wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 2 (P.K.) załączone do oświadczenia dokumenty, tj. umowa o pracę nie zostały przetłumaczone na język polski.

Istotne jest, że dopóki wojewoda nie ustali, że w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na etapie przyjmowania wniosku, nie znajdują zastosowania przepisy zawarte w rozporządzeniu 883/2004, w szczególności art. 76 ust. 7, dotyczący wniosków i dokumentów sporządzonych

w innym języku urzędowym UE niż polski, a tym samym zastosowanie mają przepisy krajowe tj. ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim. Oznacza to, że na etapie przyjmowania wniosku, wszelkie dokumenty powinny być przedstawione w języku polskim (tłumaczone na język polski) zgodnie z art. 5 w związku z art. 4 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 672 ze zm.), chyba że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w pełni w formie oświadczenia złożonego pod odpowiedzialnością karną.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie wezwał do przetłumaczenia umowy, ponieważ wziął pod uwagę oświadczenie wnioskodawcy w przedmiotowej sprawie dołączone do innego wniosku złożonego do tut. Ośrodka. Ww. oświadczenie nie zostało dołączone do dokumentacji przekazanej Wojewodzie Dolnośląskiemu”.

(dowód akta kontroli str. 353)

2. W ww. sprawie organ przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu niekompletny wniosek. W dokumentacji sprawy brak było dokumentów lub oświadczenia potwierdzającego okres zatrudnienia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej członka rodziny Pani P.K. Pana J.K.

Zgodnie z art. 23a ust. 1, 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku gdy osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych lub członek rodziny tej osoby lub rodzic dziecka przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami, w tym informacjami dotyczącymi sprawy, wojewodzie w przypadku przebywania osoby uprawnionej do świadczeń rodzinnych lub członka rodziny tej osoby lub rodzica dziecka w dniu wydania decyzji ustalającej prawo do świadczeń rodzinnych lub po dniu jej wydania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przekazując niezbędne dokumenty, w tym informacje dotyczące sprawy.

Natomiast w myśl art. 23a ust. 2 pkt 5 ww. ustawy dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczące osób, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują w szczególności: okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że obowiązkiem organu było zastosowanie art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. wezwanie Strony

do uzupełnienia brakujących dokumentów. Przywołany przepis prawa stanowi, że w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani P.K. Organ przekazał niekompletne akta sprawy. Ww. oświadczenie omyłkowo nie zostało wysłane do DUW”.

(dowód akta kontroli str. 305-308)

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2022/2023 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 33 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 21 rodzin.

Natomiast w okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 16 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 12 rodzin.

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze wypłacił 368 świadczenia na łączną kwotę 161 899,40 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 356 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 12 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie od dnia 1.10.2022 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 35 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (23 decyzje w okresie świadczeniowym 2022/2023 oraz 12 decyzji w okresie świadczeniowym 2023/2024), w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 8 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.B.G. – ŚR.8320.12.2022 z dnia 26.09.2022 r.

2.J.G – ŚR.8320.14.2022 z dnia 18.10.2022 r.

3.M.L. – ŚR.8320.21.2022 z dnia 27.09.2022 r.

4.N.Cz. – ŚR.8320.27.2022 z dnia 17.11.2022 r.

5.W.R. – ŚR.8320.23.2022 z dnia 4.10.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 poz. 1375) zawiadamiał organy Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, adresatem decyzji był przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej, zamiast osoba uprawniona do alimentów reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W okresie objętym kontrolą decyzje dotyczące ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnie osoby uprawnione, gdzie osobą uprawnioną jest osoba niepełnoletnia są adresowane na opiekuna prawnego (rodzica), ponieważ to on jest wnioskodawcą...”

(dowód akta kontroli str. 355)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach w decyzjach dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przywoływano art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ww. artykuł odnosi się do wniosku o przyłączenia do postępowania egzekucyjnego i nie powinien znajdować się w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a jednym z elementów decyzji jest podstawa prawna decyzji. W orzecznictwie podkreśla się, że podstawa prawna decyzji powinna zostać powołana dokładnie, ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów prawa materialnego i formalnego oraz z podaniem źródeł ich publikacji. Mając na uwadze powyższe, nie należy przywoływać w niej przepisów prawa, które nie leżą u podstaw jej wydania.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów został omyłkowo wprowadzony do wzorca podstawy prawnej. Ww. artykuł został usunięty z wzorca dot. świadczeń z FA”.

(dowód akta kontroli str.309)

3. We wszystkich skontrolowanych sprawach zawiadomienia do Komendy Powiatowej Policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w związku z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego przekazywano z naruszeniem art. 35 k.p.a.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończania sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Organ we wszystkich skontrolowanych sprawach zawiadomienie do Komendy Powiatowej Policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 KK w związku z art. 304 § 2 KPK przekazywał z naruszeniem art. 35 KPA z powodu dłuższej abstynencji pracownika prowadzącego ww. sprawy, przy jednoczesnym braku osoby zastępującej”.

(dowód akta kontroli str.311)

4. W sprawie nr 2 (J.G.) organ błędnie ustalił miesięczny dochód rodziny na jednego jej członka. Ośrodek ustalając dochód rodziny za 2021 r. do dochodów rodziny nie doliczył otrzymanych w 2021 r. alimentów na rzecz dziecka zasądzonych wyrokiem [REDAKTOWANE]. Z akt sprawy wynika, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone jest [REDAKTOWANE] w związku z tym do dochodu rodziny należało doliczyć alimenty z miesięcy, które nie były objęte egzekucją.

Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to dochód, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych. Natomiast w myśl art. 3 pkt 1 lit c tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych alimenty na rzecz dzieci.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani J.G. organ błędnie policzył dochody rodziny nie uwzględniając kwoty alimentów za styczeń, luty 2021 r. zasądzonych wyrokiem z dnia [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] ponieważ pracownik zasugerował się datą wyroku, widniejącą na zaświadczeniu o bezskuteczności, a nie datą na zaświadczeniu od komornika”.

(dowód akta kontroli str.357)

[REDAKTOWANE] Analogicznie w sprawie nr 4 (N.Cz.) organ błędnie ustalił miesięczny dochód rodziny na jednego jej członka. Ośrodek ustalając dochód rodziny za 2021 r. utracił dochody osiągnięte w 2021 r. przez wnioskodawcę z tytułu zatrudnienia wraz z uzyskaną ulgą na dziecko w wysokości 2 588,33 zł. Ponadto do dochodu rodziny doliczono kwotę 2 598,48 zł za miesiąc październik 2022 r. jako dochód uzyskany za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu z tytułu pracy podjętej od 1.09.2022 r. w firmie [REDAKTOWANE]. W świetle powyższej okoliczności ustalono, że jedynym dochodem rodziny jest dochód w wysokości 2 598,48 zł miesięcznie w przeliczeniu na jednego członka 4 osobowej rodziny dało dochód 649,62 zł, czyli dochód kwalifikujący rodzinę do świadczeń na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na dzień kontroli nie jest możliwe wyliczenie poprawnego dochodu, gdyż w aktach sprawy brak dokumentu – zaświadczenia od komornika sądowego potwierdzającego kwotę wyegzekwowanych i otrzymanych w 2021 r. alimentów,

zasądzonych na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE]

Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie oznacza to dochód o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych. Dochodem, zgodnie z normą prawa zawartą w art. 3 pkt c ustawy o świadczeniach rodzinnych są inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych – zgodnie ze wskazaniem tiret 29 - kwoty otrzymane na podstawie art. 27 f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dochody te nie podlegają utracie dochodu, nie są bowiem objęte wskazanym przez art. 2 pkt 17 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów katalogiem dochodów utraconych

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani N.Cz. Organ ustalając dochód rodziny, w dochodzie rodziny nie uwzględnił ulgi w kwocie 2588,33 zł z powodu niedopatrzenia pracownika rozpatrującego sprawę”.

(dowód akta kontroli str.359)

6. W sprawie nr 4 (N.Cz.) organ decyzją znak ŚR.8320.27.2022 z dnia 17.11.2022 r. przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów.

W aktach sprawy brakuje zaświadczenia Komornika Sądowego o kwocie wyegzekwowanych i przekazanych za 2021 r. wierzycielowi alimentów.

Zgodnie z art. 15 ust 4 pkt 3 lit. f ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do wniosku należy dołączyć odpowiednio inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku.

Ponadto zgodnie z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. obowiązujący w dniu wydania decyzji ustalając prawo do świadczeń, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-5, uwzględnia się również odpowiednio w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Natomiast w myśl § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia obowiązującego w dniu wydania decyzji w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów oraz nie wezwał Strony o dostarczenie od Komornika Sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne zaświadczenia o kwocie wyegzekwowanych i przekazanych alimentów za 2021 r. na rzecz dzieci L.Cz., C.Cz. i G. Cz., ponieważ pracownik rozpatrujący wniosek Pani N.Cz. w toku postępowania przeoczył brak zaświadczenia komornika o wyegzekwowanych kwotach alimentów od dłużnika”.

(dowód akta kontroli str. 313)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2022/2023 w Gminie Kamienna Góra zarejestrowanych było 23 dłużników alimentacyjnych w stosunku, do których Ośrodek prowadził postępowanie. W 20 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wniosek o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Otrzymano 16 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 4 wywiady oraz odebrano 4 oświadczenia majątkowe. Zobowiązano 1 dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w PUP jako bezrobotny lub poszukujący pracy. Nie poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużników alimentacyjnych. Ośrodek nie wystąpił z wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą nie zwracano się do starosty z wnioskami o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 1 wniosek o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego.

W powyższym okresie Ośrodek wszczął 6 postępowań o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz wydał na dzień kontroli 6 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ośrodek nie wydał żadnych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biur informacji gospodarczej przekazano 5 nowych informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze w okresie objętym kontrolą zgłaszał zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. KBIG – Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej.
2. KRD – Krajowy Rejestr Długów.
3. BIK InfoMonitor.
4. Biuro Informacji Gospodarczej ERIF.

(dowód: akta kontroli, str. 315)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie wytaczał powództw wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ nie otrzymano żadnych zgłoszeń w przedmiotowej sprawie. Ośrodek sygnalizował wierzycielom możliwość zwrócenia się do sądu np. o zmianę dotychczasowych orzeczeń w sprawie zasądzonych alimentów od osób zobowiązanych do alimentacji”.

(dowód: akta kontroli, str. 317)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 7 następujących dłużników alimentacyjnych: **nr 1 (T.G.), 2. (Z.K.) 3.(A.Ch)., 4.(D.Cz)., 5.(M.G), 6. (G.K.), 7.(Sz.B.).**

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego,

dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Organ we wszystkich skontrolowanych sprawach, w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego zawierał wpis o treści „wypłaconych należności wierzyciela alimentacyjnego na rzecz (...) wynoszą (...) zł.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego zawierał wpis „wypłaconych należności wierzyciela alimentacyjnego na rzecz ... wynoszą ...”, ponieważ szablon wydruku nie został zaktualizowany. System dziedziny czytywał dane z wprowadzonego zaświadczenia o bezskuteczności alimentów”.

(dowód akta kontroli str. 319)

2. W sprawie nr 2 (Z.K.) organ kierując wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika nie wskazał informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa i obowiązku ich zwrotu.

Zgodnie z dyspozycją art. 27 ust 7a organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2, tj.:

- należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy,
- należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika Z.K. ośrodek przekazał informację do Organu Właściwego dłużnika o wysokości jego zobowiązania wobec Skarbu Państwa i obowiązku jego zwrotu jako załącznik do ww. zawiadomienia”.

(dowód: akta kontroli, str. 321-326)

Załącznik stanowi zawiadomienie skierowane do dłużnika alimentacyjnego i nie wypełnia ono znamion ustawowych, o których mowa w art. 27 ust. 7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

3. We wszystkich skontrolowanych sprawach działania wobec dłużników alimentacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, m.in. wnioski o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika, wezwanie na wywiad alimentacyjny i odbiór oświadczenia majątkowego, informacje do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, podejmowane były przez organ z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. Ponadto Ośrodek przekazywał dłużnikom alimentacyjnym informacje o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obowiązku ich zwrot i wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, tak jak i komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, z naruszeniem ww. normy prawa.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu

miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Działania wobec dłużników alimentacyjnych były podejmowane z naruszeniem art. 35 k.p.a. ze względu na przeoczenie przez pracownika terminu załatwienia sprawy”.

(dowód akta kontroli str. 327)

4. We wszystkich skontrolowanych sprawach organ we wnioskach o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przywoływał nieistniejący art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zgodnie z art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Zatem sporządzane pisma przekazujące informacje o uprawnieniach i obowiązkach winny być sporządzone rzetelnie, aby nie powodowały niedomówień. Za powyższym przemawia również określona art. 8 k.p.a. zasada zaufania do władzy publicznej, o czym już pisano w niniejszym projekcie wystąpienia w odniesieniu do sporządzania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„We wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przywoływano nieistniejący art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ omyłkowo nie usunięto poprzedniej ustawy

z wzorca i nie dokonano aktualizacji”.

(dowód akta kontroli str. 329)

5. W kontrolowanej sprawie nr 7 (Sz.B.) wydłużono termin do wszczęcia postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, a w konsekwencji do wydania decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W przedmiotowej sprawie wezwanie na wywiad alimentacyjny zostało skierowane do dłużnika alimentacyjnego w dniu 12.04.2023 r. Dłużnik odebrał wezwanie 13.04.2023 r., a zawiadomienie o wszczęciu postępowania w przedmiocie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się organ sporządził w dniu 9.08.2023 r., a decyzję w dniu 13.09.2023 r. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (...) organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Organy działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

p.o Kierownika wyjaśnił:

„Działania wobec dłużnika były podejmowane z naruszeniem art.35 k.p.a z powodu przeoczenia terminu załatwienia sprawy”

(dowód akta kontroli str. 361)

6. W kontrolowanej sprawie nr 7 (S.B.) organ nie wystąpił do centralnej ewidencji kierowców o informację czy dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami.

Do dnia kontroli organ nie wywiązał się z obowiązku, o którym mowa

w art. 5 ust. 3b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Przywołany przepis prawa wskazuje, że w przypadku gdy decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika (...) po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

p. o Kierownika wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika S.B. wnioski do CEPIKU nie zostały wysłane z powodu niedopatrzenia pracownika rozpatrującego sprawę”.

(dowód akta kontroli str. 331)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wpłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 10.10.2023 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze wpłynęło 5 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 3 osobom. Ośrodek wydał 5 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia w tym 2 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji żadna ze Stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.M.B. – ŚR.8258.1.2021 z dnia 20.09.2021 r.

2.B.B.-Ł. – ŚR.8258.1.2020 z dnia 5.06.2020 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego

świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (M.B.) w podstawie prawnej decyzji nr ŚR.8258.1.2021 z dnia 20.09.2021 r. przywołano całą ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet ciąży i rodzin „Za życiem”. Nie powołano konkretnych przepisów prawa, które legły u podstaw wydania niniejszej decyzji.

Analogicznie jak w sprawach świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a jednym z elementów decyzji jest podstawa prawna decyzji. W orzecznictwie podkreśla się, że podstawa prawna decyzji powinna zostać powołana dokładnie, ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów prawa materialnego i formalnego oraz z podaniem źródeł ich publikacji. Mając na uwadze powyższe należy przywoływać w niej konkretne przepisy prawa, które legły u podstaw jej wydania.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. M.B. w podstawie prawnej (...) organ nie wskazał konkretnych przepisów tej ustawy, które mają znaczenie do ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia >Za życiem<, ponieważ przez niedopatrzenie pracownika omyłkowo wybrano niewłaściwy szablon w systemie dziedzinowym”.

(dowód akta kontroli str. 333)

2. W sprawie nr 1 (M.B.) oraz w sprawie nr 2 (B.B.-Ł.) w rozstrzygnięciu decyzji wskazywano, że świadczenie przysługuje w kwocie 4000,00 zł miesięcznie na okres od 1.09.2021 r. do 1.09.2021 r., w pierwszej z przywołanych spraw, oraz na okres od 1.06.2020 r. do 1.06.2020 r., w drugiej z przywołanych spraw.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących świadczeń rodzicielskich i jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, w świetle art. 107 § 1 k.p.a. rozstrzygnięcie decyzji jest jednym z najważniejszych elementów decyzji. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

Ponadto wskazać należy, że zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3, przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł. Niniejszy przepis prawa bezspornie wskazuje, że jest to świadczenie jednorazowe i nie może być przyznawane miesięcznie lub w okresie.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W rozstrzygnięciu decyzji administracyjnych dot. ustalenia prawa do jedn. świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin >Za życiem< wskazywano, że świadczenie przysługuje w kwocie 4 000,00 zł miesięcznie na okres od 1.09.2021 r. do 1.09.2021 r. (sprawa p.

M.B.) i na okres od 1.06.2020 r. do 1.06.2020 r. (sprawa p. B.B.-Ł.), ponieważ przez niedopatrzenie pracownika omyłkowo wybrano niewłaściwy szablon w systemie dziedzinowym, winno być wskazane, że wypłata świadczenia występuje w danym miesiącu”.

(dowód akta kontroli str. 335)

3. W sprawie nr 1 (M.B.) w pouczeniu decyzji nr ŚR.8258.1.2021 z dnia 20.09.2021 r. brak jest pouczenia Strony o prawie do zrzeczenia się odwołania.

Analogicznie jak w sprawie świadczenia pielęgnacyjnego, zgodnie z treścią art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji nr ŚR.8258.1.2021 z dnia 20.09.2021 r. pracownik podczas wydruku wybrał omyłkowo błędny szablon w systemie dziedzinowym”.

(dowód: akta kontroli, str. 213)

4. W sprawie nr 1 (M.B.) pod decyzją nr ŚR.8258.1.2021 z dnia 20.09.2021 r. podpisała się, na pieczęci imiennej Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Pani M.P., zajmująca stanowisko pracownika socjalnego, upoważniona do wydawania decyzji administracyjnych w powyższym zakresie.

Zgodnie z art. 107 § 1 pkt 8 k.p.a. decyzja administracyjna zawiera podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Niedopuszczalnym jest aby osoba podpisująca decyzję używała w tym celu innej pieczęci niż jej pieczęć imienna wskazująca jej imię, nazwisko i stanowisko służbowe.

p.o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pani M.P. używa pieczęci Kierownika GOPS przy podpisywaniu decyzji administracyjnych (sprawa p. M.B. >Za życiem<) na podstawie Uchwały Nr I/4/99 Rady Gminy Kamienna Góra z dnia 28.01.1999 r., upoważniającej Panią M.T. (obecnie P.) do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych gminie oraz własnych o charakterze obowiązkowym w czasie urlopu kierownika i innych pilnych sytuacjach”.

(dowód: akta kontroli, str. 337)

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji orzeczeń o niepełnosprawności wnioskodawców oraz członków rodzin wnioskodawców w systemie Eksmoon,
2. błędne adresowanie decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej,
3. brak weryfikacji w systemie Emp@tia, zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
4. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych nieaktualnych rozporządzeń w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna,
5. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nieistniejące obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego,
6. nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych poprzez wskazanie w podstawie prawnej decyzji upoważnienia osoby innej niż osoba faktycznie podpisująca decyzję,
7. nierzetelne sporządzenie decyzji administracyjnych, nieprawidłowa kwota przyznania świadczenia rodzicielskiego,
8. brak wskazania w rozstrzygnięciu decyzji przyznającej jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka miesiąca, w którym świadczenie przysługuje oraz terminu realizacji jego wypłaty,
9. brak rozstrzygnięcia na zawnioskowane świadczenia,
10. błędnie ustalony okres przysługiwania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
11. przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osobie nieuprawnionej,
12. brak pouczenia o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania i skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania w pouczeniu decyzji administracyjnej wydanej w sprawie świadczenia pielęgnacyjnego i jednorazowego świadczenia „Za życiem”,
13. brak na decyzji administracyjnej wydanej w sprawie zasiłku rodzinnego z dodatkami do tego zasiłku pieczęci osoby upoważnionej do wydawania decyzji,

14. błędne ustalanie dochodów rodziny wnioskodawców ubiegających się o świadczenia rodzinne uzależnione od dochodów oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
15. przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego osobom nieuprawnionym,
16. brak wezwania Strony o poprawienie/uzupełnienie wniosku,
17. nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych, nieprawidłowa kwota przyznanego dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w rozstrzygnięciu decyzji,
18. błędnie ustalona kwota dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za niepełny miesiąc,
19. wypłacenie pełnej kwoty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, w sytuacji przyznania prawa do ww. dodatku za niepełny miesiąc,
20. nierzetelne sporządzanie decyzji dla obcokrajowców posiadających status UKR poprzez nieprzywołanie odpowiedniej podstawy prawnej,
21. błędny okres przyznania prawa do zasiłku rodzinnego dla obcokrajowca posiadającego status UKR,
22. brak weryfikacji obcokrajowców posiadających status UKR w systemach teleinformatycznych Empatia - ZUS,
23. brak uznanego przez polski sąd odpisu podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz dziecka,
24. przyjmowanie do wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych nieprzetłumaczonych dokumentów sporządzonych w języku obcym,
25. przekazywanie Wojewodzie Dolnośląskiemu nieprzetłumaczonych dokumentów celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
26. przekazanie Wojewodzie Dolnośląskiemu wniosku bez kompletu dokumentów,
27. błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
28. błędne przywoływanie w podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

29. przekazywanie do Komendy Powiatowej Policji zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 KK w związku z art. 304 § 2 KPK z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.,
30. przyznawanie prawa o świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów,
31. nierzetelne sporządzenie informacji do dłużnika o przyznaniu świadczeń,
32. brak informacji do organu właściwego dłużnika o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa i obowiązku ich zwrotu,
33. nieterminowe podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
34. nierzetelne sporządzenie wniosków o przyłączenie do egzekucji przez błędne wskazanie podstawy prawnej,
35. nieterminowe wszczynanie postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
36. brak zapytania do CEPIK,
37. zbyt ogólne powołanie podstawy prawnej w decyzji dotyczącej ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
38. błędne rozstrzygnięcie decyzji w sprawie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
39. opieczętowanie decyzji wydanej w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, niewłaściwą pieczęcią.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.) oraz art. 14 ustawy

z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t.j.Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Adresatem decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby niepełnosprawne winna być osoba niepełnosprawna reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Podstawa prawna: art. 16 ust. 2 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Weryfikować wnioskodawców ubiegających się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za pośrednictwem Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego w zakresie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe wypadkowe oraz chorobowe.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych aktualne rozporządzenie w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego aktualne obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w danym roku kalendarzowym.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Wskazywać w postawie prawnej decyzji upoważnienie do jej wydania udzielone osobie faktycznie podpisującej decyzję.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Wskazywać w rozstrzygnięciu decyzji kwoty świadczenia rodzicielskiego przysługujące za niepełne miesiące oraz wskazywać, że świadczenie przysługuje w wysokości miesięcznej.

Podstawa prawna: art. 6, art. 8 i art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. W rozstrzygnięciu decyzji dotyczących jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka wskazywać miesiąc, w którym świadczenie przysługuje oraz termin jego wypłaty.

Podstawa prawna: art. 6, art. 8 i art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych rozstrzygać sprawy poprzez wydanie decyzji administracyjnych orzekających co do istoty w całości sprawy.

Podstawa prawna: art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Prawidłowo ustalać okres przysługiwania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, biorąc pod uwagę przesłanki wykluczające przyznanie świadczenia, o których mowa w art. 17 ust. 5 ustawy.

W związku z powyższym w sprawie nr 7 (K.M.) decyzję znak: GOPS.5220.70.2023 z dnia 8.02.2023 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego

celem stwierdzenia nieważności. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 5 pkt 2 lit b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) oraz art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

- 11.** Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku gdy o ww. świadczenie ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, przyznawać gdy ww. osoby złożą oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestaniu wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym,

W związku z powyższym w sprawie nr 19 (Ł.G.) decyzję znak: GOPS.5220.73.2023 z dnia 2.05.2023 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: mając na względzie art. 17b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) oraz art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

- 12.** W decyzjach dotyczących świadczeń rodzinnych oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” zawierać pouczenie o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania i skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 13.** Na decyzjach dotyczących świadczeń rodzinnych umieszczać pieczęć osoby upoważnionej do wydawania decyzji.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

14. Prawidłowo ustalać dochody poprzez proporcjonalne liczenie należnego podatku, w sytuacji gdy małżonkowie rozliczają się z urzędem skarbowym, korzystając ze wspólnego rozliczenia.

Podstawa prawna: mając na względzie art. 3 pkt 1 lit. a, art. 3 pkt 2 i 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

15. Ustalając prawo do świadczeń zależnych od spełnienia kryterium dochodowego, w sytuacji gdy nie jest prowadzona egzekucja komornicza, do dochodu rodziny wliczać otrzymane w roku poprzedzający okres świadczeniowy/zasiłkowy zasądzone alimenty,

Podstawa prawna: art. art. 3 pkt 1 lit c tiret 14 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) oraz art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

16. Prawidłowo wyliczać dochody rodziny. W przypadku utraty dochodów od dochodu rodziny nie odejmować kwoty otrzymanej na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit c tiret 29 w związku z art. 3 pkt 23, art. 5 ust.2 oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) oraz art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

17. Prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, przyznawać osobom spełniającym warunki określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

W związku z powyższym w sprawie nr 27 (H.P.) decyzję znak: ŚR.8520.186.2022 z dnia 9.11.2022 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego

celem stwierdzenia nieważności. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) oraz art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

- 18.** Prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, osobom samotnie wychowującym dzieci, przyznawać, o ile spełniają warunki określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

W związku z powyższym w sprawie 4 (K.Dz.) decyzję znak: ŚR.8250.198.2022 z dnia 25.11.2022 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 17a, art. 7 pkt 5, art. 12a pkt 1i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) oraz art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

- 19.** W przypadku złożenia niekompletnego wniosku dotyczącego świadczeń rodzinnych wzywać do uzupełnienia/poprawienia wniosku.

Postawa prawna: art. 24a ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 20.** W rozstrzygnięciach decyzji przyznających prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, wskazywać okres oraz kwotę dodatku w przypadku przysługiwania ww. świadczenia za niepełny miesiąc.

Podstawa prawna: art. 10 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), art. 107 § 1 ustawy z dnia

14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 21.** Prawidłowo wyliczać kwotę dodatku do dodatku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, przysługującego za niepełny miesiąc.

Podstawa prawna: art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.),

Termin wykonania: na bieżąco.

- 22.** Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługujący za niepełny miesiąc wypłacać w prawidłowej wysokości.

Mając na uwadze sprawę nr 26 (S.K.), gdzie organ wypłacił Stronie w miesiącu styczniu 2023 r. należne świadczenie z tytułu dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za grudzień 2022 r., w pełnej kwocie 400,00 zł zamiast 206,50 zł, kwotę w wysokości 193,50 zł uznać należy za dotację z budżetu państwa wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, która podlega zwrotowi do budżetu gminy wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Podstawa prawna: art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270).

Termin wykonania: 15 dni od dnia doręczenia wydanego zalecenia pokontrolnego.

- 23.** Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla obcokrajowców posiadających status UKR, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

24. Prawidłowo ustalać okres przysługiwania prawa do zasiłku rodzinnego dla obcokrajowców posiadających status UKR, mając na uwadze przepisy dotyczące legalnego pobytu tych osób na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Podstawa prawna: art. 24 ust 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), w związku z art. 2 ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz.103 ze zm.).
- Termin wykonania: na bieżąco.
25. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych dla obcokrajowców posiadających status UKR, weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin w systemach teleinformatycznych Emp@tia – ZUS.
- Podstawa prawna : 23b ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).
- Termin wykonania: na bieżąco.
26. Zasiłki rodzinne dla osób deklarujących samotne wychowywanie dziecka przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, przyznawać tylko w przypadku legitymowana się przez wnioskodawcę uznanym przez polski sąd odpisem podlegającym wykonaniu orzeczeniem sądu zasądzającego alimenty na rzecz dziecka.
- Podstawa prawna: art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390) oraz § 5 pkt 4 lit. d oraz pkt 6, pkt. 8 i pkt 9 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
- Termin wykonania: na bieżąco.
27. Dokumenty zagraniczne dołączane do wniosków składanych przez obcokrajowców posiadających status UKR, przyjmować w języku urzędowym RP tj. w języku polskim, chyba że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia.

Podstawa prawna: art. 5 w związku z art. 4 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 672 ze zm).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 28.** Dokumenty zagraniczne dołączane do wniosków o świadczenia rodzinne przesyłane do Wojewody, przedstawiać w języku urzędowym RP tj. w języku polskim, chyba że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia.

Podstawa prawna: art. 5 w związku z art. 4 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 672 ze zm).

Termin wykonania: na bieżąco

- 29.** Przekazywać wojewodzie kompletne wnioski celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Podstawa prawna: art. 23a ust 1 i 2, art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), oraz § 5 pkt 4 lit e Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1340).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 30.** Adresatem decyzji dot. ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby niepełnoletniej wskazywać osobę uprawnioną do alimentów reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Podstawa prawna: art. 9 ust 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 31.** Nie przywoływać w podstawach prawnych decyzji dot. ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 32.** Zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kk w związku z art. 304 § 2 kpk przekazywania z zachowaniem terminów określonych art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

- 33.** W przypadku złożenia niekompletnego wniosku dotyczącego ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wzywać do jego uzupełnienia wniosku.

Podstawa prawna: z art. 15 ust 4 pkt 3 lit. f ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j.Dz. U. z 2023 r., poz. 581) oraz § 5 pkt 7 lit. a oraz § 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341)

Termin wykonania: na bieżąco.

- 34.** W informacjach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obowiązku zwrotu wraz z odsetkami i wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa nie wskazywać zobowiązań wobec wierzyciela.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 35.** We wnioskach do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego wskazywać informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa i obowiązku ich zwrotu.

Podstawa prawna: art. 27 ust 7a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco

36. Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmować z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

37. We wnioskach o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego prawidłowo wskazywać podstawę prawną.

Podstawa prawna: art. 8 i 9 z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

38. Wszczynać postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

39. Występować do centralnej ewidencji kierowców o informację czy dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami w przypadku gdy decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna.

Podstawa prawna: 5 ust. 3b ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

40. W podstawie prawnej decyzji dotyczącej przyznania prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przywoływać konkretne przepisy prawa, które legły u podstaw wydania decyzji.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

41. W rozstrzygnięciu decyzji dotyczących jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”, wskazywać miesiąc, w którym świadczenie przysługuje oraz termin wypłaty przyznanego świadczenia.

Podstawa prawna: art. 6, art. 8 i art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

42. Opieczętowywać decyzje dotyczące jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”, właściwą pieczęcią.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Wójt Gminy Kamienna Góra, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Kamienna Góra
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt

